

T.C.  
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ  
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ  
ARKEOLOJİ ANABİLİM DALI  
YÜKSEK LİSANS TEZİ

**ANTANDROS ÖRNEĞİNDE  
PODYUMLU MEZARLAR VE MEZARLIK YAPILARI**

**Aytekin ÜNEY**

Danışman  
**Yrd. Doç. Dr. Akın ERSOY**

Şubat-2009

**ÖZET**  
**Yüksek Lisans Tezi**  
**Antandros Melis Nekropolisi'ndeki Mezar yapıları**

**Aytekin ÜNEY**  
**Dokuz Eylül Üniversitesi**  
**Sosyal Bilimler Enstitüsü**  
**Klasik Arkeoloji**

Antandros Nekropolisi'nin son çalışmalar ışığında MÖ. 8. yüzyılın sonundan MÖ. 1. yüzyıla kadar kesintisiz olarak kullanıldığı belirlenmiştir. Bu yüzyıllar içerisinde ele geçen mezarlar arasında hemen hemen her mezar tipi görülmektedir. Bu mezar tipleri dönemsel farklılıklar içermektedir.

Yoğun gömünün olduğu nekropolis alanında bazı mezar yapıları ile karşılaşmıştır. Bu çalışmanın konusu olan yapılar, piramidal ve sunak biçiminde inşa edilmiş mezar yapıları olmak üzere iki grup halinde incelenmiştir

Piramidal mezarlar, MÖ. 5. yüzyılda üretilen beyaz lekythoslar üzerinde yer alan sahnelerde oldukça sık işlenmiştir. Bu kapların yardımıyla piramidal mezarların işlevleri hakkında bilgi edinmek mümkün olmuştur. Lahit mezarlar için inşa edilmiş yapılar, mezarların üstüne oturtulmuştur. Düzgün bloklar bir sıra geriye çekilerek üst üste yerleştirilmiş, basamaklı piramidal bir yapı elde edilmiştir. Diğer merkezlerden ele geçen benzer örnekler, bu yapıların MÖ. 5. yüzyılda batı Anadolu ve Kıta Yunanistan'da popüler olduğunu göstermektedir.

Hellenistik dönem içerisinde yapılan sunak biçimindeki mezar yapılarının merkezinde genellikle iki adet merdivenle çıkılan bir platform bulunur. Bu platformun etrafında sekilendirilmiş duvarlar yer almaktadır. Yumruk büyüklüğünde taşlarla inşa edilen bu yapılar tamamen sıva ile kaplanmıştır. Mezarların üstüne inşa edilen yapıların bir ya da daha fazla kremasyon için yapılmış olduğu görülmektedir. Yapıların üst seviyelerinde ele

geçen stel parçaları bu yapıların orijinalinde stel olduğunu düşündürür. Benzer tipte mezar yapıları diğer merkezlerde oldukça nadir görülen bir mimari gelenektir. Bu tip yapıların Hellenistik dönemde Antandros Nekropolisi'nde kremasyon geleneğindeki artışla birlikte ortaya çıktığı gözlenmiştir.

Antandros Nekropolisi'nde açığa çıkarılan mezar yapılarının dönemleri ve mimari anlayışları farklı olsa da kullanım amaçları açısından benzerlik gösterdikleri söylenebilir. Piramidal yapılardaki basamaklar ve sunak yapılarındaki sekiler, yılın belli günlerinde yapılan mezar seremonilerinde hediyelerin bırakıldıkları yerler olmalıdır.

**Anahtar kelimler:** 1) Antandros                      2) Nekropolis                      3) Mezar yapısı  
4) Piramidal    5) Sunak

## **ABSTRACT**

**Master's Dissertation  
Podium Tombs and Necropolis Structures in Antandros  
Aytekin ÜNEY  
Dokuz Eylül University  
Institute of Social Sciences  
Classical Archaeology**

**As a result of the recent researches carried out in the Necropolis of Antandros, it has been determined that this area had been used uninterruptedly from the 8<sup>th</sup> century BC until the 1<sup>st</sup> century BC. Almost all the different burial types can be encountered among the tombs dating to this period. These burial types vary according to their period.**

**In this necropolis where burial is dense, some tomb structures were brought to light. These structures that constitute the subject of this paper have been divided into two groups, namely, pyramidal and altar shaped tomb structures.**

**Pyramidal tombs were frequently represented on the scenes on white lekythoi produced in the 5<sup>th</sup> century BC. With the help of these vases, it has been possible to gather information about the function of these pyramidal tombs. These structures that had been built for sarcophagi, were placed on top of the tombs. Neatly cut stone blocks were placed on top of each other, going back one row on each step, creating a stepped pyramidal structure. Similar examples found in other locations show that these structures were popular in Western Anatolia and in Mainland Greece in the 5<sup>th</sup> century BC.**

**In the center of the altar shaped tomb structures built in the Hellenistic period, there is a usually a platform reached by two steps and the walls were formed around this platform. These structures were built with fist-sized stones**

and were completely coated with plaster. It can be seen that these structures built on top of tombs were built for one or more cremation. The stelai fragments found on the upper strata of these structures give the idea that these structures may have been built as stelai. Similar tomb structures are a very scarce architectural tradition in other locations. It has been observed that these structures came into use during the Hellenistic Period when there was an increase in cremation in the Necropolis of Antandros.

Although the periods and the architecture of the tomb structures uncovered in the Necropolis of Antandros are different, it may be said that they had similar functions. The steps of the pyramidal structures and the platforms of the altar structures must have been places where gifts were left after burial ceremonies held on certain days of the year.

**Key Words:** 1) Antandros      2) Necropolis      3) Tomb  
4) Pyramidal      5) Altar